

שָׁמְעוֹן בְּנוֹ אֹמֵר, כָּל יְמֵי גְדֻלְתִּי בֵּין הַחֲכָמִים, וְלֹא מְצָאתִי לְגוֹף טוֹב אֶלָּא שְׁתִּיקָה. וְלֹא הַמְדַרְשׁ הוּא הָעֵקֶר, אֶלָּא הַמַּעֲשֶׂה. וְכָל הַמְרַבֵּה דְבָרִים, מְבִיא חֲטָא:

Shimon, his son, says, "All my days I grew up among the Sages, and I did not find anything good for the body except silence. And the exposition [of Torah] is not what is essential, but the action. And whoever increases words brings sin."

Commentary of Rambam on Pirkei Avot

כבר אמר החכם ברוב דברים לא יחדל פשע וסבת זה שרוב הדברים תוספת מותר וחטא כמו שאבאר עתה כי כשירבה האדם דברים יפשע על כל פנים שא"א שלא יהיה בדבריו דיבור אחד שאין ראוי לאמרו וממופתי החכמים מעוט הדברים וממופתי הסכלים רוב הדברים שנאמר וקול כסיל ברוב דברים וכבר אמרו החכמים שמיעוט הדברים ראיה על מעלת האבות והיות אדם מיוחס אמרו מיחסותא דבבל שתיקותא ואמר בספר המדות שאחד מהחכמים נראה שותק הרבה על שלא היה מדבר דבור שאין ראוי לאמרו ולא היה מדבר אלא מעט מזער ונאמר לו מה סבת רב שתיקותך ואמר בחנתי כל הדברים ומצאתים נחלקים לד' חלקים:

The wise one has already stated (**Proverbs 10:19**), "With many words, there is no lack of transgression." And the reason for this is that most words add superfluity and sin, as I will elucidate now. As when a man increases his words, he will certainly transgress, since it is impossible that there will not be in his words one word that is not fit to say. And one of the signs of the wise is minimization of words, and one of the signs of the foolish is the multitude of words. And the sages have already said that the minimization of words is proof of the high virtue of the forefathers. And when a man was pedigreed they would say, "The pedigreed one of Babylonia is the quiet one." And it is said in the Book of Characteristics that one of the sages was seen to be silent, since he did not say speech that was not fitting to speak and he only spoke very little. And they said to him, "What is the reason for your great silence?" **And he said, "I have examined all speech and I have found it divided into four divisions.**

החלק הראשון הוא כולו נזק מבלתי תועלת כקללת בני אדם ודבר נבלה וכיוצא בהם שהדברים בהם שטות גמורה:

The first division is completely injurious, without benefit, like the cursing of people or vulgarity and similar to them; such that to speak with them is complete idiocy.

והחלק הב' יש בו נזק מצד אחד ותועלת מצד אחר כשבח אדם אחד לקבל בו תועלת ויהיה בשבח ההוא מה שיכעיס שונאו ויזיק למי ששבחו וצריך להניח הדברים בזה בגלל הסיבה הזאת שלא ידברו בזה החלק ג"כ:

And the second division is injurious on one side but beneficial on the other side, like the praise of a man to gain benefit from him. But in that praise will be that

which will anger his enemy and so [the speech] will injure the one being praised. And one should refrain from this speech because of this reason, [such] that they not speak things from this division as well.

והחלק הג' דברים שאין תועלת בהם ולא נזק כרוב דברי ההמון איך נבנית חומה פלונית ואיך נבנה היכל פלוני ובספור יופי בית פלוני ורוב מגדנות המדינה הפלונית וכיוצא באלו הם הדברים המותר אמר הדברים בזה גם כן מותר אין תועלת בהם:

And the third division is words that have no benefit and no injury like most of the speech of the masses: how was wall x built?; how was hall y built; or the telling of the beauty of house x or the multitude of delicacies of country y; and similar to these. These are extraneous words - one who says such words is excessive and there is no benefit in them.

והחלק הד' דברים שכולם תועלת כדברים בחכמות ובמעלות ודבר האדם במה שהוא מיוחד בו מן הדברים שחיינו תלויים בהם ובהם ימשך מציאותו ובהם צריך לדבר אמר בכל עת שאשמע דברים אני בוחן אותם ואם אמצאם מזה החלק הרביעי אדבר בהם ואם יהיו משאר החלקים אשתוק מהם ואמרו: בעל המדות בחן זה האיש וחכמתו שהוא חסר שלשה רבעי הדברים וזאת החכמה שצריך ללמדה

And the fourth division are words that are completely beneficial, like the speech about the wisdoms and about the virtues and the speech of a person about what is specific to him, in that his life depends upon them and through them will his existence continue. And he must speak this." He said, "Any time I hear words, I examine them. And if I find that they are from this fourth division, I speak them. But if they are from the other divisions, I am silent about them." And the [author] of the [Book of] Characteristics examined this man and his wisdom which is to avoid three-fourths of speech, and [found] that this wisdom is the one that needs to be taught.

ואני אומר שהדבור יחלק לפי חיוב התורה לחמשה חלקים. א' מצוה בו.
ב' נזהר ממנו.
ג' נמאס.
ד' אהוב.
ה' מותר

And I say that speech is divided into five parts according to the Torah's obligation:

- 1) We are commanded about it;
- 2) We are warned against it;
- 3) The disgusting;
- 4) The beloved;

5) The permissible.

החלק הראשון הוא המצוה בו והוא קריאת התורה ולמודה וקריאת תלמודה וזו היא מצות עשה מחוייבת שנא' ודברת בם והיא שקולה כנגד כל המצות וכבר נאמר מן האזהרה בלמוד מה שלא יכיל זה החבור קצתו:

The first division is that which one is commanded about - and it is reading the Torah and studying it and reading its analysis. And this is an obligatory positive commandment, as it is stated (Deuteronomy 6:7), "and you shall speak in them." And it is as weighty as all of the other commandments [put together]. And it has already been said about the imperative of study that which not even a part of would fit in this [entire] composition.

החלק הב' הוא הדבור הנאסר ונזהר ממנו כעדות שקר ודבר שקר והרכילות והקללה ודברי התורה מורים על זה החלק וכן נבלות הפה ולשון הרע:

The second division is the speech that is forbidden and that we are warned against, such as false testimony, talebearing and cursing. And the words of the Torah teach about this division. And also [included] are foul speech and evil speech.

החלק הג' הוא הדבור הנמאס אשר אין בו תועלת לאדם בנפשו ולא עבירה ולא מרי כרוב ספור ההמון במה שאירע ומה שהיה ומה הם מנהגי מלך פלוני בהיכלו ואיך היתה סבת מות פלוני או איך התעשר פלוני ואלו קוראים אותם החכמים שיחה בטלה והחסידיים השתדלו בעצמם להניח זה החלק מן הדבור ונאמר על רב תלמידו של ר' חייא שלא שח שיחה בטלה מימיו ומזה החלק ג"כ שיגנה אדם מעלה או ישבח פחיתות יהיו מדות או שכליות:

And the third division is the disgusting that has no benefit to a man for himself, but is not a sin and not rebellious - like the speech of the masses about what happened and what was and what are the customs of King x in his chamber and how was the cause of y's death or how did z become rich. And the sages call these idle talk; and the pious ones made efforts for themselves to refrain from this division of speech. And it was said about Rav, the student of Rabbi Hiya, that he did not speak idle talk all of his days. And from this division is also when a person disgraces a virtue or praises a vice - whether they be intellectual or dispositional.

החלק הד' הוא הנאהב והוא הדבור בשבח המעלות השכליות או מעלות המדות ובגנות הפחיתות משני המינים יחד להעיר הנפש למעלות בספורים ובשירים ולמנעה מן הפחיתות בדרכים בהם בעצמם וכן לשבח החשובים ולהודות מעלותיהם כדי שיטבו מנהגיהם בעיני בני אדם וילכו בדרכיהם ולגנות הרעים בפחיתותיהם כדי שיתגנו פעולתם וזכרם בעיני בני אדם ויתרחקו מהם ולא יתנהגו הם כמנהגיהם וזה החלק רצה לומר למוד המדות המעולות והתרחק מן המדות הפחותות יקרא דרך ארץ:

And the fourth division is the beloved, and that is speech in praise of intellectual virtues or dispositional virtues and in disgrace of both types of vice - to awaken the soul to the virtues with stories and songs, and to prevent the vices in these same

ways. And also to praise the distinguished and to acknowledge their virtues, so that their practices be valued in the eyes of people and that they walk in their ways; and to disgrace the bad about their vices, so that their action and their memory be disgraced in the eyes of people and that they distance themselves from them and not act according to their practices. And this division - meaning to say, study of the virtuous traits and distancing from traits of vice - is called derekh erets (the way of the world).

החלק הה' הוא המותר והוא הדבור במה שמיוחד לבני אדם מסחורתו ופרנסתו ומאכליו ומשתיו ולבושו ושאר מה שצריך לו והוא מותר אין אהבה בו ולא מאוס אבל אם ירצה ידבר בו מה שירצה ואם ירצה לא ידבר ובזה החלק ישובח האדם כשימעט הדברים בו והזהירו אנשי המוסר מהרבות בו דברים אבל האסור והנמאס אין צריך לאזהרה ולא למצוה שראוי לשתוק ממנה לגמרי

אבל המצוה בו והאהוב אילו היה האדם יכול לדבר בו כל ימיו היה טוב אבל צריך להזהר משני דברים:

האחד מהם שיהיו מעשיו מסכימים לדבריו כמו שאמרו נאים הדברים היוצאים מפיו עושיהם ועל זה הענין כוון באמרו ולא המדרש הוא עקר אלא המעשה באמרו וחכמים יאמרו לצדיק שילמד המעלות כאומרם דרוש ולך נאה לדרוש ואמר הנביא רננו צדיקים בה' לישרים נאוה תהלה.

והענין האחר הוא הקצור ושיתדל להרבות הענינים במעט דברים לא שיהיה הענין בהיפך והוא אמרם לעולם ישנה אדם לתלמידיו דרך קצרה

The fifth division is the permissible and is the speech about what is specific to a person about his business, his livelihood, his food, his drink, his clothing and the rest of what he needs for himself. And it is permissible - it is not beloved or disgusting. Rather, if he wants, he can speak what he wants of it, and if he wants, he will not speak [it]. And with this division, a person is praiseworthy when he minimizes his speaking of it. And the men of ethics have warned about increasing words in it. But the forbidden and the disgusting does not require a warning nor a commandment, as it is fitting to be completely silent from it.

However the commanded and the beloved [speech], if a person could speak in it all of his days, it would be good. However one must be careful about two things:

The one is that his deeds match his words, as they said, "Pleasant are the words that come out of the mouth of one who does them." And about this matter did he intend in his saying, "And the exposition [of Torah] is not what is essential, but the action." And the sages say to a righteous one that [specifically] he teach the virtues, in their saying, "Expound, and for you it is fit to expound." And the prophet stated (Psalms 33a), "Rejoice, righteous ones in the Lord; for the straight is praise beautiful."

And the other matter is terseness and that he make efforts to maximize content with few words and not that the matter be the opposite. And this is what they said (Pesachim 3a), "A man should teach his students in the brief way."

ודע שהשירים המחוברים באיזה לשון שיהיו צריך שיבחנו בעניניהם אם הם הולכים על דרך הדבור אשר חלקנוהו ואמנם בארתי זה אע"פ שהוא מבואר מפני שראיתי זקנים והחסידיים מאנשי תורתנו כשיהיו במשתה יין כחופה או זולתה וירצה אדם לשיר שיר ערבי אפי' ענין השיר ההוא שבח הגבורה או הנדיבות והוא מן החלק האהוב או בשבחי היין ירחיקו זה בכל צד מן ההרחקה ואין מותר אצלם לשמעו וכשישורר המשורר פיוט מן הפיוטים העבריים לא ירחיקוהו ולא ירע בעיניהם עם היות בדברים ההם המוזהר ממנו או הנמאס וזה סכלות גמורה שהדבור לא יאסר ויותר ויאהב וימאס ויצוה באמירתו מצד הלשון שנעשה [בן] אבל מצד ענינו שאם יהיה ענין [השיר] ההוא מעלה יתחייב לאמרו באיזה לשון שיהיה ואם יהיה כוונת השיר ההוא פחיתות באיזה לשון שיהיה אסור לאמרו [באיזה לשון שיהיה] גם יש לי בזה תוספת כי כשיהיו שני פיוטים ולשניהם ענין אחד מהעיר כח התאוה ושבח אותה וישמח הנפש בה והוא פחיתות והוא מחלק הדבור הנמאס מפני שהוא מזרז ומעורר על מדה פחותה כמו שהתבאר מדברינו בפ' הרביעי ויהיה א' משני הפיוטים עברי והא' ערבי או לעז יהיה שמיעת העברי והדבור בו יותר נמאס אצל התורה למעלת הלשון שאין צריך שישתמשו בו אלא במעלות כל שכן אם יצטרף אליו שישמו בו פסוק מן התורה או משיר השירים בענין ההוא שאז יצא מחלק הנמאס לחלק הנאסר ומוזהר ממנו שהתורה אסרה לעשות דברי הנבואה מיני זמר בפחיתות ובדברים מגונים.

And know that songs, that are composed in any language that it be, must be examined for their contents - if they are following the way of speech that we have divided. And indeed, I have clarified this even though it is clear [already], because I have seen elders and and pious men from the people of our Torah when they are at a wine party like a wedding or something else and a person wants to sing an Arabic song - even if the subject of that song is praise of courage or generosity and that is from the division of the beloved, [as well as] when it is in praise of wine - they push it off with every angle of distancing, and it is not permissible according to them to hear it. And when the lyricist sings one of the Hebrew canticles it is not bad in their eyes if it is from the things that we are warned against or which are disgusting. And this is complete foolishness, as speech is not forbidden or extraneous or beloved or disgusting or commanded in its saying because of the language that it is in, but rather because of its content. As if the content of that song is virtue, he is obligated to say it - in any language that it may be. But if the intention of that song is vice in any language that it should be, it is forbidden to say it [- in any language that it should be]. I also have what to add to this: When there are two canticles and they express the same content of arousing the power of desire and praise for it and to rejoice the soul with it - and it is vice and it is from the division of disgusting speech since it enthuses and arouses a trait of vice, as is clarified in our words in the fourth chapter - but one of the two canticles is in Hebrew and one is in Arabic or vernacular; listening to the Hebrew and speaking it is more disgusting to the Torah due to the level of the language, as it is only right to use it for virtues. All the more so if they require to put into it a verse from the Torah or from the Song of Songs about that matter - as then, it goes from the division of the disgusting to the division of the forbidden and what is warned against.

As the Torah forbade to make the words of prophecy types of song for vice and disgusting things.

ואחר שזכרנו לשון הרע בחלק הדבור האסור ראיתי לבארו ולזכור בו קצת מה שזכר שבני אדם בו בעורון גדול והוא החטא הגדול שבבני אדם תמיד וכ"ש במה שאמרו חכמים שאבק לשון הרע לא ינצל אדם ממנו בכל יום ומי יתן שינצל מלשון הרע עצמו ולשון הרע הוא ספור רעות האדם ומומיו ולגנות אדם מישראל באיזה צד שיהיה מן הגנות ואפילו היה המגונה חסר כמו שזכר שאין לשון הרע שיכזב על אדם וייחס לו מה שלא יעשה כי זה יקרא מוציא שם רע על חברו ואמנם לשון הרע הוא שיגנה גנות האדם אפילו בפעולותיו אשר יעשה באמת שהאומרו יחטא ואשר ישמעוהו יחטא. אמרו ג' לשון הרע הורגתן. האומרו. השומעו. שאומרים עליו. ואמרו המקבלו יותר מן האומרו. ואבק לשון הרע הוא זכרון מומי האדם בלתי באור אמר שלמה בזה הענין כי פעמים יהיה הזוכר מומי האדם בלתי באור מראה שאין ידיעה לו במה שהובן מדבריו ושהוא לא כוון זה ואמנם כוון ענין אחר כמו שאמר כמתלהלה היורה זקים חצים ומות כן איש רמה את רעהו ואמר הלא משחק אני. וכבר שבח חכם מן המתחכמים כתיבת הסופר שהראה לו במעמד גדול וגנה הרב מעשה המשבח כתיבת הסופר ההוא ואמר לו כלך מלשון הרע כלומר שאתה מסבב גנותו בשבחך אותו בתוך ההמון שמהם מי שיאהבהו ומהם מי שישנאהו ויצטרך שונאו כשישמע שבחיו לזכור מומיו ורעותיו וזה תכלית ההרחקה מלשון הרע ולשון המשנה לא נחתם גזר דין על אבותינו אלא על לשון הרע רצה לומר ענין המרגלים אשר נאמר בהם ויוציאו דבת הארץ ואמרו ע"ה ומה אלו שלא הוציאו שם רע אלא על העצים ועל האבנים התחייבו מן העונש מה שנתחייבו מי שידבר בגנות חברו על אחת כמה וכמה: ולשון התוספתא על ג' דברים נפרעין מן האדם בעולם הזה ואין לו חלק לעולם הבא עבודת כוכבים גלוי עריות ושפיכות דמים ולשון הרע כנגד כולם ואמרו בגמרא בעבודת כוכבים בא לשון הגדולה והוא אמרו אנא חטא העם הזה חטאה גדולה ובחטא גלוי עריות בא גם כן לשון הגדולה והוא אמרו ואיך אעשה הרעה הגדולה הזאת ובחטא שפיכות דמים בא ג"כ לשון הגדולה והוא אמרו גדול עוני מנשוא אבל בלשון הרע בא לשון גדולות ר"ל שהיא שקולה כנגד שלשתם והוא אמרו לשון מדברת גדולות ודברו בחטא הזה המעורר הרבה מאד וסוף מה שנאמר כל המספר לשון הרע כפר בעיקר שנאמר אשר אמרו ללשונו נגביר שפתינו אתנו מי אדון לנו אמנם ספרתי קצת מה שספרו בזה החטא אע"פ שהארכתי כדי שיתרחק ממנו האדם בכל יכלתו וישים כונתו לשתוק רצה לומר מזה החלק מן הדבור

And since we have mentioned evil speech in the division of forbidden speech, I saw [fit] to elucidate it and to mention a little of what is mentioned about it. As people are in great blindness about it and it is the great sin that is always in people - and all the more so about what the sages said (Bava Batra 164b) that a person does not escape from tangential evil speech on any day. And who would give that we escape from evil speech itself! And evil speech is the recounting of the evils of a man and his blemishes and the disgracing of a man of Israel in whatever side of disgrace that it be - and even if the disgraced was lacking as was spoken. As evil speech is not that he lie about a man and attribute to him that which he does not do, as that is called putting out a bad name on his fellow. However evil speech is that when he disgraces the disgraces of a person, even about his actions that he truly does, [such] that the speaker sins and the one who hears him sins. They said (Arakhin 15b), "There are three that evil speech kills: the one who speaks it, the one who listens to it and the one they are speaking about." And they said, "The one who listens to it more than the one who speaks it." And tangential evil speech is the mention of the blemishes of a man without clarification. Shlomo said about this matter that sometimes one who mentions the blemishes of a person without clarification shows that he does not have knowledge of that which is understood from his words and that he did not intend this, but rather

intended another matter - as he said (Proverbs 26:18-19), "Like a madman scattering deadly firebrands, arrows, is one who cheats his fellow and says, 'I was only joking.'" And one of the sages from among the wise ones already praised in a large group the writing of a scribe that he showed him; and the rabbi condemned the act of the praiser and said (Mishnah Arakhin 3:5), "Go and stop your evil speech." [He meant] to say that you are causing his disgrace with your praise of him in the large group. As from them is one who loves him and one who hates him, and his enemy will be forced to mention his blemishes and his evils when he hears his praises. And that is an extreme distancing from evil speech. And the language of the Mishnah (Mishnah Arakhin 3:5) is "the judgment against our ancestors in the wilderness was sealed only because of their evil speech" - meaning to say the matter of the scouts about which it was stated (Numbers 13:32), "And they put out slander of the land." And they, peace be upon them, said (Arakhin 15a), "And if these that only put out a bad name on trees and stones become liable for what they became liable, how much more is it so for someone who speaks about the disgrace of his fellow!" And this is the language of the Tosefta (Talmud Yerushalmi Peah 1:1): For three sins is there retribution to a person in this world and he does not have a share in the world to come - idolatry, sexual immorality and murder; and evil speech corresponds to all of them [together]. And they said in the Gemara (Arakhin 15b) [that] with idolatry comes the expression, 'the big' - and that is its stating (Exodus 32:31), "Alas, this people is guilty of a big sin." And with the sin of sexual immorality also comes the expression, 'the big' - and that is its stating (Genesis 39:9), "and how can I do the big evil, this one." And with the sin of murder also comes the expression, 'the big' - and that is its stating (Genesis 4:13), "Is my sin too big to carry?" But with evil speech comes the expression 'the big ones' (plural). [It] means to say that it corresponds to the three of them [together] - and that is its stating (Psalms 12:4) "tongue speaking big things." And they spoke about this unsettling sin very much. And the end of that which is said is that "Anyone who speaks evil speech denies the fundamental [faith], as it is stated (Psalms 12:5), "They say, "By our tongues we shall prevail; with lips such as ours, who can be our master?"" Indeed, I have said a little of what they said about this sin; even though I have written at length, in order that a man distance himself from it with all of his ability and make his intention to be quiet - meaning to say from this division of speech.

Rabbeinu Yonah on Pirkei Avot

ולא מצאתי לגוף טוב משתיקה. כבר פי' רמז"ל בענין השתיקה כי בדבור שיש לאדם נזק בו מכל צד או אם יש בו ריוח מצד אחד ונזק מצד אחר לא הוצרך רשב"ג להזהיר בזה כי כל אדם יזהר ממנו אם שומר נפשו מצרה. אלא אפי' בדבור שאין לאדם נזק בו כלל וכולו ריוח כמי שמדבר בעסקיו ובצורך גופו ובצורך פרנסתו צריך למעט בדבור ושלא יאריך בו אך כדי סיפוקו. ואין צריך לומר בדבר של הבל ושאינו מעלה ולא מוריד שאין לאדם לזכרו כלל. וכן אמרו בירושלמי (ברכות א':) ארשב"ל אלו הוינא בטורא דסיני בעינא תרי פומי. הדר אמר השתא דלית לן אלא חד לא יכילנא למיצל נפשין מלישנא בישא כל שכן אי הוה לן תריין. ר"ל שלא ידבר בפה דברי תורה ודברים שכלו דברים של הבל עולם שהיו החכמים הקדושים עושים עצמן ככלי שרת שאין משתמשין בהם דברים של חול. והיינו דאמרין בגמרא דבני

מערבה (ירושלמי סוף ברכות) כל פטטיא בישין בר מפטטיא דאורייתא טב. ויש שגורסין כל כרביא בישין בר מכרביא דאורייתא טב. פיי כרביא חרישא לומר שכל הדברים והמחשבות שאדם משתדל בהם בעולם הזה הכל הבל ורעות רוח לבד ממחשבת התורה ומעשה ה' כי נורא הוא :

"and I did not find anything better for the body than silence": Rambam, may his memory be blessed, already explained about the matter of silence that if it was about speech that brings damage to a person in every way or that brings gain from one side but damage from the other, Rabban Shimon ben Gamliel would not have needed to warn us about it - as every person who guards himself from anguish would be careful about it. But rather, even with speech that brings no damage to a person at all and is all gain, like one who speaks about his business affairs and the needs of his body and the needs of his livelihood - one must minimize speech and not be long-winded in it, but rather [just speak] according to his need. And it is not necessary to say about a vain matter that does not [change a thing] that one should not mention it at all. And so [too] did they say in Talmud Yerushalmi Berakhot 1:2 "Rabban Shimon ben Gamliel said, 'If I had been at Mount Sinai, I would have needed two mouths.' Afterwards he said, 'Now that we only have one, I am not able to save our souls from evil speech, all the more so if we had two.'" He means to say [he wanted two mouths] so that he should not speak from his [one] mouth words of Torah and words that are completely vain things of the world; in the same [way] that our holy sages would make themselves like vessels of [the sacrificial] service, which are not to be used for profane matters. And this is that which we say in the Talmud of the Westerners (Talmud Yerushalmi Berakhot 9:5), "All chatter (patatia) is bad except for Torah chatter which is good." And some have the version, "All karavia is bad except for Torah karavia which is good." And the meaning of karavia is plowing. [This is] to say that all of the words and thoughts with which a person makes efforts in this world, 'it is all vain and bad spirit, besides thoughts about Torah and 'the acts of God, as [they are] awesome'.

ולא המדרש הוא עיקר אלא המעשה. לומר שלא ידרוש המצוה לאחרים והוא אינו עושה אותם אך יעשה אותם תחלה וילמדם לאחרים וכמו שארז"ל (תוספתא יבמות סוף פ"ח) נאים דברים היוצאים מפי עושיהם :

"And the exposition [of Torah] is not what is essential, but the action": [This is] saying that one should not expostulate on a commandment to others while he does not do it [himself]. Rather, he should do them first and [then] teach them to others - as the rabbis, may their memory be blessed, said (Tosefta Yevamot 9:5), "Pleasant are words that come out of the mouth of one who practices them".

וכל המרבה דברים מביא חטא. זה הענין בדברי תורה מדבר שאין לאדם להרבות בהלכה אלא ימתין ויחשוב מה שיאמר ויהיו דברים במשקל ולא ימהר אותם כי ברוב דברים לא יחדל פשע ויחשוב כי הדבר כן הוא ויביא חטא בהוראה. ועל כן אמרו ולא המדרש הוא העיקר אלא המעשה שהוא מענין התורה

להודיע כי בדברי תורה היא. אף גם זאת שאין לפרש אותו בהבלי העולם שאם כן היה להם לסמוך אותו (אל) לא מצאתי לגוף טוב משתיקה שהוא בדברי העולם ויאמר מיד וכל המרבה דברים מביא חטא. אלא בודאי בדברי תורה אמרו כמו שפרשנו :

9

"And whoever increases words brings sin." This matter is speaking about words of Torah, as a person should not increase [words] of law, but rather wait and think out what he will say, [such that] his words be measured and they not be hasty. As 'when there are many words, transgression will not be avoided,' as he will think the matter is like this and he will bring sin with his [mistaken] ruling. And hence they said, "And the exposition [of Torah] is not what is essential, but the action," to make known that [that statement] is speaking about words of Torah. And this [statement] as well should not be explained to be about vanities of the world - as if [had been] so, they should have made it adjacent (to) "and I did not find anything better for the body than silence," as that is about mundane words. And then immediately it [should] say, "And whoever increases words brings sin." But rather they said it about words of Torah, as we have explained.